

Aan: De leden van de Vaste Kamercommissie voor Infrastructuur en Water
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de voorzitter, mevrouw A. Mulder
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
Verzonden per e-mail: cie.iw@tweedekamer.nl

Deventer, 24 januari 2018,

Betreft: Position paper FMN, rondetafelgesprek Spoorordening – blok 1 (omvorming ProRail)

Geachte mevrouw Mulder, geachte leden van de commissie,

Tijdens de rondetafelgesprek van 31 januari a.s. spreekt uw Commissie in “blok 1” over de herpositionering van ProRail. Daartoe legt de FMN¹ u graag het volgende voor.

FMN spreekt haar waardering uit voor het feit dat de staatssecretaris een zorgvuldig traject wil doorlopen waarbij stakeholders worden betrokken. Dat is een stap voorwaarts. Tegelijkertijd houdt FMN de zorgen die zij eerder uitsprak² overeind; het gaat dan primair om de structurele borging van ProRail's onafhankelijkheid en de financiële gevolgen.

Een onafhankelijk ProRail is essentieel voor een goede marktordening, gelijke behandeling van haar klanten en een goed functioneren van het bedrijf. Vooral daar waar het gaat om haar hoofdtaken: een non-discriminatoire behandeling van alle spoorgebruikers bij toewijzing van capaciteit en berekening van de gebruiksvergoeding voor het spoor. Voor de leden van FMN neemt dat belang nog toe doordat het ministerie van I&W niet alleen ProRail dichterbij zich haalt, maar ook de grootste opdrachtgever van de grootste aanbieder in de markt is (NS)³, terwijl het ministerie van Financiën aandeelhouder in beide bedrijven is. Met de herpositionering komt dan ook de vraag om extra garanties voor die onafhankelijke taakuitoefening; die zouden naar de mening van FMN een heldere basis in de Instellingswet moeten krijgen. Daarnaast zou deze wet de ACM moeten uitrusten met ruime (ex ante) controle- en bijsturingsbevoegdheden.

Een tweede aandachtspunt betreft het nog steeds ontbreken van duidelijkheid over de gevolgen van de omvorming tot publiekrechtelijke ZBO van ProRail voor de kosten, fiscaliteit en gevolgen voor de gebruiksvergoeding en de prijs van het treinkaartje. Uit de tot nu toe beschikbare rapporten, waaronder dat van McKinsey, blijkt een negatief vooruitzicht: zeer hoge eenmalige kosten en een structurele verhoging van de gebruikskosten voor het spoor, als gevolg van de weggevallen BTW-vooraftrek⁴. Voor de leden van FMN stelt dat een kostenverhoging van bijna € 10 miljoen voor de diensten van ProRail in het vooruitzicht. Dat is een groot risico omdat de concessies van FMN-leden in aanbesteding verworven zijn

¹ Zij doet dat namens haar leden: Arriva, Transdev, Keolis en EBS.

² Zie de position paper van FMN d.d. 7 juni 2016 en de brandbrief van gezamenlijke sectorpartijen d.d.

³ Zie de position paper van FMN d.d. 7 juni 2016.

⁴ Zie McKinsey, Impact-assesment en transitieplan, pagina 8: “Doordat ProRail voor bepaalde activiteiten geen btw meer kan vooraf trekken zullen de gebruiksvergoedingen moeten worden verhoogd met 21%, waardoor treinkaartjes 2-6% duurder worden en goederenvervoer minder competitief wordt.”

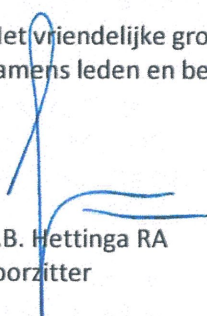
waarbij de contracten doorgaans geen of beperkt ruimte laten voor prijsverhogingen; daar staat de HRN-concessie tegenover die meer ruimte voor compensatie laat.

Uit de brief van 28 november jl. blijkt dat het kabinet de "inzet" heeft om deze kosten niet op reizigers of vervoerders te laten landen. FMN waardeert die inzet, maar ziet daarin nog geen garanties. Bovendien blijkt uit dezelfde brief dat het punt zelf nog steeds onderzocht wordt, hetgeen ook door het vorige kabinet al werd toegezegd.

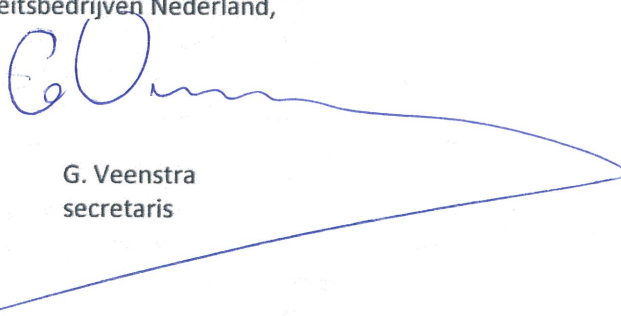
Nu zorgvuldigheid voorop staat, vraagt de FMN dan ook om de financiële en fiscale aspecten en oplossingen eerst definitief te onderzoeken en zekere oplossingen te presenteren en pas daarna verdere stappen te zetten naar de omvorming van ProRail tot publiekrechtelijke ZBO.

Wij verzoeken u om de inhoud van deze paper mee te nemen bij de verdere besluitvorming in het dossier en zijn uiteraard graag bereid om het bovenstaande nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
namens leden en bestuur van de Federatie Mobiliteitsbedrijven Nederland,

A.B. Hettinga RA
voorzitter

G. Veenstra
secretaris